

Predmet C-73/23**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

10. veljače 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Tribunal de première instance de Liège (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

30. siječnja 2023.

Tužitelj:

Chaufontaine Loisirs SA

Tuženik:

Belgijska Država

1. Predmet i podaci o sporu

- 1 Zakonom od 1. srpnja 2016. posebno se određuje primjena PDV-a na igre na sreću ili igre klađenja na internetu, odnosno u slučaju kad se one nude elektroničkim putem, pri čemu se za njih ukida sustav izuzeća koji se primjenjuje na igre na sreću ili igre klađenja kao i na lutriju općenito.
- 2 Couru constitutionnelle (Ustavni sud, Belgija) stoga je podnesena tužba za poništenje te posebne iznimke, zbog povrede nacionalnih pravila o nadležnosti i osobito načela porezne neutralnosti na kojem se temelji Direktiva o PDV-u s obzirom na to da se zakonom stvara razlika između sustava PDV-a koji se primjenjuju na igre i klađenje na internetu, s jedne strane, i „fizičke” igre i klađenje te lutriju na internetu i „fizičku” lutriju, s druge strane.
- 3 Cour constitutionnelle (Ustavni sud) prihvatio je tužbene razloge koji su se odnosili na povredu nacionalnih pravila o nadležnosti te je smatrao da nije potrebno ispitivati druge tužbene razloge, osobito onaj koji se temelji na nepoštovanju načela porezne neutralnosti, s obzirom na to da ti tužbeni razlozi nisu mogli dovesti do šireg poništenja.

- 4 Cour constitutionnelle (Ustavni sud) stoga je poništio predmetne odredbe Zakona od 1. srpnja 2016. s učinkom od 21. svibnja 2018. te je pritom pojasnio da se porezi koji su plaćeni za razdoblje od 1. srpnja 2016. do 21. svibnja 2018. zadržavaju s obzirom na proračunske i administrativne poteškoće koje bi nastale u slučaju povrata poreza (vidjeti presude od 22. ožujka 2018., 34/2018 i od 8. studenoga 2018., 155/2018).
- 5 Tužitelj vodi internetski kasino. On traži povrat iznosa od 640 478, 825 eura glavnice, koji je platio na ime PDV-a za igre i klađenje na internetu izvršene u razdoblju od 1. srpnja 2016. do 22. svibnja 2018.
- 6 Odlukom od 1. prosinca 2020. Porezna uprava odbila je taj zahtjev zbog toga što uvjeti za pokretanje postupka za povrat nisu bili ispunjeni.
- 7 Tužitelj je stoga podnio tužbu sudu koji je uputio zahtjev.

2. Navedene odredbe

Ugovor o funkcioniranju Europske unije

- 8 U članku 267. određuje se:

„Sud Europske unije nadležan je odlučivati o prethodnim pitanjima koja se tiču:

(a) tumačenja Ugovorâ;

(b) valjanosti i tumačenja akata institucija, tijelâ, uredâ ili agencija Unije.

[...]

Ako se takvo pitanje pojavi u predmetu koji je u tijeku pred sudom neke države članice, protiv čijih odluka prema nacionalnom pravu nema pravnog lijeka, taj je sud dužan uputiti to pitanje Sudu.

[...]”

Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost

- 9 Članak 135. stavak 1. točka (i) glasi kako slijedi:

„1. Države članice dužne su izuzeti sljedeće transakcije:

[...]

klađenje, lutrija i ostale vrste kockanja, ovisno o uvjetima i ograničenjima koje propisuju same države članice;

[...]"

3. Argumenti stranaka

A. *Tužitelj*

- 10 Tužitelj prije svega navodi da je sporni PDV obračunat protivno načelu porezne neutralnosti na kojem se temelji Direktiva o PDV-u. Nadalje, kritizira zadržavanje učinaka poništenog zakona za razdoblje o kojem je konkretno riječ.
- 11 Tužitelj osporava različito postupanje između proizvoda (među kojima je i lutrija) koje Loterie Nationale (Državna lutrija, Belgija) nudi na internetu (koji su izuzeti od PDV-a) te igara i kladenja koje na internetu nude razni privatni gospodarski subjekti (koji su dužni plaćati PDV).
- 12 Tužitelj navodi da igre na sreću ili igre kladenja te lutrijske igre međusobno konkuriraju na istom tržištu. Osim toga, naglašava da Loterie Nationale osim širokog asortimana lutrijskih igara na svojoj internetskoj stranici nudi i internetske igre i kladenje koji su slični igrama koje na internetu nude drugi subjekti, a tu sličnost potvrđuje i znanstvena literatura, osobito kada je riječ o ovisnosti o tim igrama. Naposljetku ističe da Loterie Nationale koristi vrlo agresivno oglašavanje jer se nad njim ne provodi kontrola.
- 13 Navodi različite presude Suda, uključujući presudu od 27. lipnja 2019., Belgisch Syndicaat van Chiropraxie i dr. (C-597/17, EU:C:2019:544), u kojoj se podsjeća na doseg načela porezne neutralnosti:

„28. Kao drugo, države članice moraju poštovati načelo porezne neutralnosti, kojemu se protivi to da se sa sličnim uslugama, a koje su stoga međusobno [u konkurenciji], u svrhe PDV-a postupa različito (presuda od 27. travnja 2006., Solleveld i van den Hout-van Eijnsbergen, C-443/04 i C-444/04, EU:C:2006:257, t. 39. i navedena sudska praksa).

[...]

47. Tom se načelu protivi to da se slične usluge ili slična roba, koji su u međusobnom tržišnom natjecanju, različito tretiraju s obzirom na PDV (presude od 11. rujna 2014., K, C-219/13, EU:C:2014:2207, t. 24. i od 9. ožujka 2017., Oxycure Belgium, C-573/15, EU:C:2017:189, t. 30.).”

- 14 Na temelju toga zaključuje da se tim različitim postupanjem povređuje načelo neutralnosti jer su te dvije isporuke usluga slične, s obzirom na to da:
  - imaju slične značajke i ispunjavaju iste potrebe potrošača, ovisno o kriteriju usporedivosti u korištenju,

- postojeće razlike ne utječu znatno na odluku prosječnog potrošača o izboru jedne ili druge navedene usluge.
- 15 Nadalje, tužitelj prigovara Belgijskoj Državi jer je zadržala učinke ukidanja od 1. srpnja 2016. do 21. svibnja 2018. Pred Poreznom upravom je podsjetio na to da je u presudi od 27. lipnja 2019., Belgisch Syndicaat van Chiropraxie i dr. (C-597/17, EU:C:2019:544), Sud odlučio da „nacionalni sud ne može primijeniti nacionalnu odredbu koja ga ovlašćuje na zadržavanje određenih učinaka poništenog akta kako bi privremeno zadržao učinke nacionalnih odredaba”.
  - 16 Retroaktivnim zadržavanjem učinaka odredbi koje je poništio Cour constitutionnelle (Ustavni sud) ne nastoji se postići legitimni cilj ili ono ne ispunjava zahtjeve javnog interesa koji jedini mogu opravdati zadiranje u načela. Usto, to zadiranje nije proporcionalno jer narušava ravnotežu koja postoji između pojedinih interesa stranaka.
  - 17 U sudskoj se praksi Suda smatra da kad za poreznog obveznika ne postoji mogućnost povrata PDV-a plaćenog državi kao posljedica povrede prava Europske unije, to predstavlja zadiranje koje nema legitiman cilj, nije proporcionalno te se njime krši pravo vlasništva iz članka 1. Dodatnog protokola br. 1 uz Europsku konvenciju o ljudskim pravima.

B. Belgijska Država

- 18 Belgijska Država smatra da lutrijske igre nisu slične igrama na sreću i igrama klađenja na internetu, tako da načelo porezne neutralnosti nije povrijeđeno.
- 19 Prema njezinu mišljenju, lutrijske igre predstavljaju posebnu kategoriju igara na sreću i igara klađenja, i to osobito iz sljedećih razloga:
  - U belgijskom se pravu loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs (Zakon o igrama na sreću, klađenju, objektima u kojima se organiziraju igre na sreću i zaštiti igrača od 7. svibnja 1999.) ne primjenjuje na lutriju jer ju je zakonodavac izričito isključio iz područja primjene tog zakona na temelju njegova članka 3.*bis*. Lutrija se uređuje loiom du 31 décembre 1851 sur les loteries (Zakon o lutriji od 31. prosinca 1851.) i loiom du 22 juillet 1991 relative à la Loterie Nationale (Zakon o Državnoj lutriji od 22. srpnja 1991.).
  - Loterie Nationale, javna ustanova, u belgijskom pravu ima zakonski monopol na organiziranje lutrijskih igara. Međutim, predmet poslovanja Loterie Nationale je i priređivanje igara na sreću i klađenja u svim oblicima.
  - Igre na sreću i igre klađenja koje na internetu nude gospodarski subjekti privatnog prava nadzire Commission des jeux de hasard (Povjerenstvo za igre na sreću, Belgija). Loterie Nationale nadzire Belgijska Država. Loterie Nationale mora, među ostalim, s Belgijskom Državom sklopiti ugovor o upravljanju (članak 14. Zakona od 19. travnja 2002.). Tim se ugovorom o

upravljanju Loterie Nationale, subjektu koji djeluje u javnom interesu, propisuju različite obveze. Navodi se da je Loterie Nationale nadležan za priređivanje lutrijskih igara, natjecanja, igara na sreću i igara klađenja u općem interesu i u skladu s komercijalnim metodama (vidjeti članak 3. stavak 3. Zakona od 19. travnja 2002.).

- U ugovoru o upravljanju utvrđuju se načini obračuna i plaćanja monopolne rente, posebnih doprinosa i postotka dobiti prije obračuna poreza, koji se naplaćuje svake godine:
    - u svrhu financiranja programa pomoći zemljama u razvoju (subvencije Loterie Nationale);
    - u svrhu provođenja ciljeva od javnog interesa koje definira Conseil des Ministres (Vijeće ministara, Belgija);
    - u svrhu godišnje dodjele sredstava za Caisse nationale des calamités (Nacionalni fond za nepogode, Belgija), Fondation Roi Baudouin (Zaklada kralja Baudouina, Belgija) i Fonds belge de survie (Belgijski fond za najugroženije skupine).
  - Zakonskim okvirom koji se primjenjuje na Loterie Nationale nalažu se različite mjere za zaštitu osoba (informiranje šire javnosti o stvarnim izgledima za postizanja zgoditka za svaku vrstu proizvoda koji se nudi, organizacija informativnih kampanja o financijskim, socijalnim i psihološkim rizicima povezanim s ovisnošću o igrama).
  - Osim toga, stopa preraspodjele, koja predstavlja udio novca isplaćenog igračima u odnosu na ukupno uplaćene uloge, prema mišljenju Belgijske Države je znatno drukčija za lutrijske igre (niska stopa isplate igračima: od 50 do 60 %) u odnosu na druge igre na sreću (visoka stopa isplate: 95 % i više).
- 20 Belgijska Država podsjeća na diskrecijsku ovlast država članica da određene kategorije igara oslobode od plaćanja PDV-a, a da ga na druge primijene.
- 21 Kad je riječ o zadržavanju učinaka poništenog zakonodavstva, prema mišljenju Porezne uprave, tužitelj nepotpuno tumači izreku presude od 27. lipnja 2019., Belgisch Syndicaat van Chiropraxie i dr. (C-597/17, EU:C:2019:544), koja glasi kako slijedi: „nacionalni sud ne može primijeniti nacionalnu odredbu koja ga ovlašćuje na zadržavanje određenih učinaka poništenog akta kako bi privremeno zadržao učinke nacionalnih odredaba koje je proglasio nespojivima s Direktivom 2006/112 do njihova usklađivanja s tom direktivom, kako bi se, s jedne strane, ograničili rizici pravne nesigurnosti zbog retroaktivnog učinka tog poništavanja i, s druge strane, izbjegla primjena nacionalnog uređenja koje je prethodilo tim odredbama koje su nespojive s tom direktivom” (isticanje dodala Porezna uprava).

- 22 Cour constitutionnelle (Ustavni sud) je u ovom slučaju poništio predmetne odredbe, ali je to učinio zbog povrede pravila nacionalnog prava, a ne zato što smatra da nisu usklađene s Direktivom o PDV-u.
- 23 Porezna uprava tvrdi da odredbe koje je poništio Cour constitutionnelle (Ustavni sud) ne predstavljaju prenošenje koje nije u skladu s Direktivom o PDV-u.

4. Ocjena suda

A. Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na načelu porezne neutralnosti

- 24 U svojoj presudi od 27. lipnja 2019., Belgisch Syndicaat van Chiropraxie i dr./Ministerraad (C-297/17, ECLI:EU:C:2019:544, t. 28. i 47.), Sud je podsjetio na doseg načela porezne neutralnosti.

„Kao drugo, države članice moraju poštovati načelo porezne neutralnosti, kojemu se protivi to da se sa sličnim uslugama, a koje su stoga međusobno [u konkurenciji], u svrhe PDV-a postupa različito (presuda od 27. travnja 2006., Solleveld i van den Hout-van Eijnsbergen, C-443/04 i C-444/04, EU:C:2006:257, t. 39. i navedena sudska praksa).

[...]

Tom se načelu protivi to da se slične usluge ili slična roba, koji su u međusobnom tržišnom natjecanju, različito tretiraju s obzirom na PDV (presude od 11. rujna 2014., K, C-219/13, EU:C:2014:2207, t. 24. i od 9. ožujka 2017., Oxycure Belgium, C-573/15, EU:C:2017:189, t. 30.)”.

- 25 U svojem mišljenju u predmetu The English Bridge Union (C-90/16, EU:C:2017:464, t. 19.) nezavisni odvjetnik M. Szpunar sažeto je objasnio načelo neutralnosti u kontekstu izuzeća za igre na sreću kako slijedi: „Sud je u presudi [The] Rank Group zaključio da je različit tretman, kada je riječ o PDV-u, dviju isporuka usluga koje su identične ili slične iz perspektive potrošača, te kojima se zadovoljavaju iste potrebe potrošača, dovoljan da bi se utvrdilo postojanje povrede načela porezne neutralnosti u kontekstu izuzeća za igre na sreću predviđenog člankom 135. stavkom 1. točkom (i) Direktive o PDV-u. Odgovor na pitanje je li odnosna aktivnost predstavljala ‚klađenje, lutriju i ostale vrste kockanja‘ stoga je ovisio o pristupu koji se fokusira na tržište: ako potrošači usluge smatraju sličnima, te se usluge moraju jednako oporezivati”.
- 26 Člankom 135. stavkom 1. točkom (i) Direktive 2006/112 državama se članicama ostavlja široka margina prosudbe po pitanju oslobođenja od poreza ili oporezivanja igara na sreću i igara klađenja, s obzirom na to da se njome navedenim državama omogućuje da utvrde uvjete i ograničenja koja bi se mogla primjenjivati na pravo na to oslobođenje. Mogućnost kojom raspolažu države članice da utvrde uvjete i ograničenja koja se primjenjuju na oslobođenje od PDV-

a predviđeno tom odredbom, dopušta im da od tog poreza oslobode samo neke igre na sreću ili igre kladjenja.

- 27 U svojoj presudi od 24. ožujka 1994., Schindler (C-275/92, EU:C:1994:119, t. 60. i 61.), donesenoj u području slobode pružanja usluga, Sud je naveo da „[n]adalje, valja istaknuti da lutrije uključuju visok rizik od kažnjivog djela ili prijevara, s obzirom na visinu iznosa koji se mogu prikupiti i dobitaka koji se mogu ponuditi igračima, osobito kad se lutrije priređuju u velikim razmjerima. Usto, lutrije potiču na trošenje što može imati štetne individualne i društvene posljedice. Naposljetku, nije nevažno istaknuti da lutrije mogu znatno sudjelovati u financiranju neprofitnih aktivnosti ili aktivnosti u općem interesu kao što su socijalni projekti, dobrotvorne svrhe, sport ili kultura a da se pritom ne može smatrati da je to samo po sebi objektivno opravdanje.

Te posebnosti opravdavaju činjenicu da nacionalna tijela raspolazu diskrecijskom ovlasti koja je dovoljna kako bi se odredili zahtjevi za zaštitu igrača i, općenitije, s obzirom na sociokulturne posebnosti svake države članice, za zaštitu društvenog poretka u pogledu načina priređivanja lutrija, opsega njihovih uloga i raspodjele dobiti koja iz njih proizlazi”.

- 28 U svojem rješenju od 18. svibnja 2021., Fluctus i dr. (C-920/19, neobjavljeno, EU:C:2021:395), također donesenom u području slobode pružanja usluga, Sud je odlučio: „Članak 56. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se ne protivi dvojaki sustav organiziranja tržišta igara na sreću samo iz razloga što se praksom oglašavanja nositelja monopola na lutriju i kasina želi potaknuti na aktivno sudjelovanje u igrama, primjerice umanjivanjem važnosti igre, prikazujući je na pozitivan način zbog korištenja prihoda u svrhu aktivnosti od javnog interesa ili povećavanjem njihove privlačnosti zavodljivim reklamnim porukama koje ukazuju na mogućnost velikih dobitaka”.
- 29 U svojoj presudi od 10. studenoga 2011., The Rank Group (C-259/10 i C-60/10, EU:C:2011:719, t. 49. do 51.), koja je ovaj put donesena u području PDV-a, Sud je, s druge strane, kad je riječ o usporedivosti binga i automata za igre na sreću, podsjetio na to da „[i]z toga proizlazi da razlike u pravnom uređenju na koje se pozivaju sudovi koji su uputili zahtjev nisu važne za ocjenu usporedivosti predmetnih igara.

Taj se zaključak ne dovodi u pitanje činjenicom da je Sud u određenim iznimnim slučajevima priznao da, s obzirom na posebnosti sektora o kojima je riječ, razlike između regulatornog i pravnog okvira kojima se uređuju isporuke dobara ili pružanja usluga o kojima je riječ, kao što su mogućnost ili nemogućnost povrata troškova nekog lijeka ili pak primjenjivost ili neprimjenjivost obveze pružanja univerzalnih usluga na pružatelja usluga, mogu stvoriti razliku u očima potrošača u pogledu ispunjavanja njegovih potreba (vidjeti prethodno navedenu presudu od 3. svibnja 2001., Komisija/Francuska, t. 27. i presudu od 23. travnja 2009., TNT Post UK, C-357/07, Zb., str. 1.-3025., t. 38., 39. i 45.).

S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje točku (a) u predmetu C-259/10 i na prvo pitanje u predmetu C-260/10 treba odgovoriti da, ako postoji različit tretman dviju igara na sreću u pogledu odobrenja oslobođenja od PDV-a na temelju članka 13. slova B točke (f) Šeste direktive, načelo porezne neutralnosti treba tumačiti na način da ne treba uzeti u obzir činjenicu da te dvije igre spadaju u različitu kategoriju dozvola te da se na njih primjenjuju različita pravna uređenja u području nadzora i regulacije”.

- 30 U presudi od 10. lipnja 2010., *Leo-Libera* (C-58/09, EU:C:2010:333), donesenoj u području PDV-a, Sud je ovaj put podsjetio na sljedeće: „35. Naime, načelo neutralnosti ne može se tumačiti na način da mu se protivi to da jedan oblik igre na sreću ili igre klađenja bude oslobođen od plaćanja PDV-a a drugi oblik igre ne bude, ali samo pod uvjetom da ta dva oblika igara nisu međusobno u konkurenciji, jer bi se u protivnom članak 135. stavak 1. točka (i) Direktive 2006/112 i široka margina prosudbe koja se na temelju te odredbe priznaje državama članicama lišili korisnog učinka”.
- 31 U ovom slučaju, s obzirom na analizu sudske prakse Suda, postoji poteškoća u tumačenju prava Unije, pa je opravdano uputiti prva dva prethodna pitanja.
- 32 Ta su pitanja šira od prvog pitanja koje je tribunal de première instance de Liège (Prvostupanjski sud u Liègeu) uputio 18. studenoga 2022. (predmet C-741/22) u pogledu različitog postupanja između lutrijskih igara koje na internetu nudi Loterie Nationale i drugih internetskih igara na sreću koje nude privatni subjekti.
- 33 Ovaj zahtjev za prethodnu odluku tiče se različitog postupanja između internetskih igara na sreću ili igara klađenja i, s jedne strane, igara na sreću ili igara klađenja koje se ne nude na internetu (prvo pitanje) i, s druge strane, lutrijskih igara bilo da se nude na internetu ili ne (drugo pitanje).

B. Drugi tužbeni razlog, vezan uz zadržavanje učinaka poništenog zakona

- 34 Iz izlaganja stranaka proizlazi da tumačenje prava Unije dovodi do poteškoća u više aspekata.
- 35 Najprije, u presudi od 27. lipnja 2019., *Belgisch Syndicaat van Chiropraxie i dr.* (C-597/17, EU:C:2019:544, t. 59. i 60.), Sud je podsjetio na okolnosti u kojima države članice mogu zadržati učinke odredbe protivne pravu Unije:

„Naime, čak i pod pretpostavkom da važni razlozi pravne sigurnosti iznimno dovedu do privremene suspenzije učinaka potiskivanja koje stvara pravilo prava Unije koje je izravno primjenjivo s obzirom na nacionalno pravo koje je s njime u suprotnosti, takva suspenzija mora se *a priori* isključiti jer sud koji je uputio zahtjev nije spomenuo konkretne okolnosti koje mogu dokazati posebne rizike pravne nesigurnosti (vidjeti po analogiji presudu od 8. rujna 2010., *Winner Wetten*, C-409/06, EU:C:2010:503, t. 67.).

Konkretno, puko spominjanje proračunskih i administrativnih poteškoća koje bi mogle proizići iz poništenja spornih odredaba u glavnom postupku ne može biti dovoljno za konkretiziranje važnih razloga pravne sigurnosti (vidjeti po analogiji presude od 18. listopada 2012., Mednis, C-525/11, EU:C:2012:652, t. 44. i od 10. travnja 2014., Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, t. 111.).”

- 36 U ovom slučaju, ako se pokaže da se ukidanjem oslobođenja od PDV-a samo u pogledu igara na sreću i igara klađenja na internetu stvarno povređuje načelo neutralnosti u području PDV-a (vidjeti prvi tužbeni razlog), postavlja se pitanje nisu li učinci tog ukidanja zadržani protivno pravu Unije, imajući u vidu da su bili zadržani „s obzirom na proračunske i administrativne poteškoće koje bi nastale vraćanjem već plaćenog poreza”, iako je poništenje posljedica povrede pravila iz nacionalnog prava, a ne prava Unije.
- 37 Nadalje, u presudi od 10. travnja 2008., Marks & Spencer (C-309/06, EU:C:2008:211), Sud je odlučio da se u slučaju kad je država članica pogrešno tumačila svoje nacionalno zakonodavstvo, „zbog čega su određene isporuke robe ili usluga koje su trebale biti oslobođene od poreza [...] oporezovane po redovnoj stopi, opća načela prava [Unije], uključujući i [načelo] porezne neutralnosti, primjenjuju na način da se gospodarskom subjektu koji je obavio tu isporuku robe ili usluga priznaje pravo na povrat iznosa koji su od njega greškom potraživani za te iste isporuke robe ili usluga”.
- 38 U ovom predmetu valja se upitati ima li porezni obveznik pravo i na povrat poreza zadržanog protivno Direktivi o PDV-u i načelu porezne neutralnosti.
- 39 Naposljetku, s obzirom na to da je sporno ukidanje oslobođenja od PDV-a poništeno zbog povrede pravila nacionalnog prava, postavlja se i pitanje je li Cour constitutionnelle (Ustavni sud), u svojstvu „sud[a] [...] države članice, protiv čijih odluka prema nacionalnom pravu nema pravnog lijeka”, unatoč svemu dužan uputiti pitanje Sudu u skladu s člankom 267. trećim stavkom UFEU-a.
- 40 Tribunal de première instance de Liège (Prvostupanjski sud u Liègeu) postaviti će u tom smislu peto, četvrto i treće pitanje.

5. Prethodna pitanja

- 41 Tribunal de première instance de Liège (Prvostupanjski sud u Liègeu) upućuje Sudu sljedeća prethodna pitanja:
1. Omogućuju li članak 135. stavak 1. točka (i) Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost i načelo porezne neutralnosti da država članica isključi iz primjene oslobođenja predviđenog tom odredbom samo igre na sreću ili igre klađenja koje se nude elektroničkim putem dok su igre na sreću ili igre klađenja koje se ne nude elektroničkim putem i dalje oslobođene od PDV-a?

2. Omogućuju li članak 135. stavak 1. točka (i) Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost i načelo porezne neutralnosti da država članica isključi iz primjene oslobođenja predviđenog tom odredbom samo igre na sreću ili igre kladjenja koje se nude elektroničkim putem, dok su lutrijske igre i dalje oslobođene od PDV-a, neovisno o tome nude li se elektroničkim putem?
3. Omogućuje li članak [2]67. treći stavak Ugovora o funkcioniranju Europske unije da sud višeg stupnja odluči zadržati učinke odredbe nacionalnog prava koju poništava zbog povrede nacionalnog prava, a da pritom ne odluči o povredi prava Unije koja se također ističe pred njim, pa samim time ni ne postavi prethodno pitanje o usklađenosti te odredbe nacionalnog prava s pravom Europske unije, niti upita Sud u kojim okolnostima može odlučiti zadržati učinke te odredbe unatoč njenoj neusklađenosti s pravom Unije?
4. Ako je odgovor na jedno od prethodnih pitanja niječan, može li Cour constitutionnelle (Ustavni sud) zadržati već nastale učinke odredbi koje je poništio zbog njihove neusklađenosti s nacionalnim pravilima o podjeli nadležnosti, iako te odredbe nisu bile ni u skladu s Direktivom Vijeća 2006/112/EZ o PDV-u, i to kako bi se izbjegle proračunske i administrativne poteškoće koje bi nastale vraćanjem već plaćenog poreza?
5. Ako je odgovor na prethodno pitanje niječan, može li se poreznom obvezniku vratiti PDV koji je platio na stvarnu bruto maržu igara i kladjenja koje nudi, i to na temelju odredbi koje nisu u skladu s Direktivom Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu PDV-a i načelom porezne neutralnosti?